

Trafikbestämmelser för järnväg

Modul 7

Vägvakt

Innehåll

Inledning	5
1 Vägvakter och vägskyddanläggningar	6
1.1 FELAKTIG VÄGSKYDDSANLÄGGNING	6
1.2 ARBETE SOM PÅVERKAR VÄGSKYDDSANLÄGGNING	6
1.3 VÄGVAKTENS ANMÄLAN	7
1.4 VÄGVAKTENS TJÄNSTGÖRING	8
1.5 VÄGVAKTENS ÅTGÄRDER	8

Inledning

Denna modul innehåller regler om vägvakt och regler för arbete som påverkar en vägskyddsanläggning.

Det kan finnas behov av att bevaka en plankorsning med vägvakt i följande fall:

- när en vägskyddsanläggning är felaktig (varnar inte när tåg kommer eller varnar även om tåg inte kommer)
- vid arbete på spåret som påverkar vägskyddsanläggningen
- när det, till exempel på grund av en tillfällig ökning av vägtrafiken, behövs bevakning av en annars oövakad plankorsning.

1 Vägvakter och vägskyddanläggningar

Infrastrukturförvaltarens säkerhetsbestämmelser kan ange att fler vägvakter än en ska bevaka en plankorsning. En av vägvakterna ska ansvara för kontakterna med tågklararen.

Vägtrafikanterna varnas av en vägvak med en röd flagga eller en lampa med rött sken enligt vägmärkesförordningen (2007:90)

1.1 FELAKTIG VÄGSKYDDSANLÄGGNING

Den tågklarare som får kännedom om att det är något fel på en vägskyddsanläggning ska genast anmäla detta till infrastrukturförvaltaren.

Vid fel på en vägskyddsanläggning ska infrastrukturförvaltaren se till att plankorsningen bevakas av en vägvak. Vid akuta fel ska vägvakten vara på plats så snart som möjligt.

Tågfärder och spärrfärder ska ges order om felaktig vägskyddsanläggning.

1.2 ARBETE SOM PÅVERKAR VÄGSKYDDSANLÄGGNING

För arbete som påverkar plankorsning med en vägskyddsanläggning gäller följande.

- Vägvak behövs om rörelser ska gå över en plankorsning utan att vägskyddsanläggningen kan varna eller om anläggningen kommer att varna utan att rörelse ska korsa vägen.
- Om det finns en FK-låda vid plankorsningen ska den användas. Om vägskyddsanläggningen inte kan kopplas från med en FK-låda ska plankorsningen bevakas av en vägvak.
- Om vägskyddsanläggningen skyddar flera huvudspår och A-skyddet, S-skyddet eller spärrfärden inte berör samtliga, ska tågklararen orderge tågfärder och spärrfärder på de trafikerade spåren på samma sätt som för felaktiga vägskyddsanläggningar.

Vägvak behövs inte om följande villkor är uppfyllda:

- Vägskyddsanläggningen har bommar.
- Vägen korsar endast ett huvudspår.
- Vägskyddsanläggningen finns inom A-skyddsområdet eller spärrfärdssträckan.
- Vägskyddsanläggningen ligger på linjen eller på en obebakad driftplats.

- Tillsyningsmannen för A-skyddet eller spärrfärden har sett till att följande åtgärder har utförts:
  - säkrat bommarna i upplyft läge
  - täckt över ljussignalerna mot vägen
  - stoppat ljudsignaleringen
  - vid samråd underrättat tillsyningsmännen för de spärrfärder som ska föras över plankorsningen om att vägvak saknas.
- Vägskyddsanläggningen ska återställas innan A-skyddet eller spärrfärden anmäls avslutad.

Vilka åtgärder som ska vidtas och eventuellt behov av vägvak ska framgå av arbetsplanen för A-skyddet, S-skyddet, dispositionsarbetsplanen eller körplanen för spärrfärden.

För arbete som påverkar plankorsning med en vägskyddsanläggning kan infrastrukturförvaltaren besluta om andra åtgärder än de som anges ovan. De ersättande åtgärderna ska alltid ha föregåtts av infrastrukturförvaltarens prövning. Alla ersättande åtgärder ska anges i arbetsplanen för A-skyddet, S-skyddet, dispositionsarbetsplanen eller körplanen för spärrfärden.

1.3 VÄGVAKTENS ANMÄLAN

När vägvakten har anlänt till plankorsningen ska hen omedelbart ta kontakt med tågklararen. Om en vägvak ska bevaka en plankorsning i samband med ett arbete ska hen istället utväxla motsvarande uppgifter med A-skyddets, S-skyddets eller spärrfärdens tillsyningsman.

Inom ett D-skydd övertar huvudtillsyningsmannen tågklararens arbetsuppgifter.

Vägvakten

- kontrollerar vilket namn plankorsningen har på anslag vid denna
- anmäler till tågklararen
  - namn på plankorsningen eller namn på omgivande driftplatser samt kilometertal för korsningen
  - att denna korsning bevakas av en vägvak.

Tågklararen

- dokumenterar anmälan
- ser till att tåg färder och spärrfärder orderges
- informerar vägvakten om vilka färder som närmast ska passera plankorsningen.

Tågklararen informerar därefter fortlöpande vägvakten om de tågfärder och spärrfärder som ska passera plankorsningen.

1.4 VÄGVAKTENS TJÄNSTGÖRING

Om vägskyddsanläggningen varnar vägtrafikanter även när ingen rörelse närmar sig ska vägvakten tjänstgöra tills plankorsningen fungerar normalt igen.

Om vägskyddsanläggningen inte varnar vägtrafikanter trots att en tågfärd eller spärrfärd närmar sig behöver vägvakten bara tjänstgöra när en tågfärd eller spärrfärd ska passera plankorsningen. Det gäller också vid en tillfälligt anordnad plankorsning eller när en vägvakt tillfälligt bevakar en plankorsning utan vägskyddsanläggning.

Byte av vägvakt

Vid byte av vägvakt ska den frånträdande vägvakten informera den tillträdande om

- orsaken till att plankorsningen bevakas av vägvakt samt om vilka åtgärder som man har gjort med vägskyddsanläggningen
- de underrättelser som vägvakten har fått och som fortfarande är aktuella.

1.5 VÄGVAKTENS ÅTGÄRDER

När vägvakten påbörjar sin tjänstgöring vid plankorsningen ska hen kontrollera att ordergivning sker. När detta är gjort ska vägvakten frikoppla bommarna och lyfta dem för hand. Vägvakten ska också stänga av ljudsignaleringen.

När en tågfärd eller spärrfärd närmar sig plankorsningen ska vägvakten om möjligt fälla bommarna och aktivera ljudsignalering. Dessutom ska hen om möjligt se till att rött ljus visas mot vägen.

Om inte varningssignaleringen kan användas på normalt sätt när en tågfärd eller spärrfärd närmar sig, ska vägvakten varna vägtrafikanter.

Vägvakten ska om möjligt ge handsignalen ”klart” till tågfärden eller spärrfärden när vägtrafikanterna har varnats. Signalen ”klart” innebär att vägvakten har vidtagit de åtgärder som har fastställts i planeringen för att varna vägtrafikanterna och att föraren av tågfärden eller spärrfärden inte behöver stanna rörelsen före plankorsningen.

Om tågklareraren meddelar vägvakten att det finns en tågfärd som inte har fått order om att vägskyddsanläggningen är felaktig gäller följande:

- Varningssignaleringen mot vägen ska vara igång.
- Bommarna ska vara nere.
- Vägtrafikanter får inte släppas över förrän tåget har passerat plankorsningen.

Infrastrukturförvaltaren ska för en plankorsning med särskilt bevärliga siktförhållanden bestämma att vägvakten ska kontrollera tågläget omedelbart innan stora eller långsamtgående vägfordon släpps över plankorsningen.

Trafikverket, 781 89 Borlänge. Besöksadress: Röda vägen 1
Telefon : 0771-921 921. Texttelefon: 010-123 50 00

www.trafikverket.se